

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 25Co/77/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2614203928
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 06. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martina Valentová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2017:2614203928.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Martina Valentová a členov senátu: JUDr. Ľubica Spálová a JUDr. Anton Jaček, v právnej veci žalobcu: Slovenská ľudová pomoc, o.z., so sídlom Partizánske, ul. Gen. Svobodu č. 1069/4, IČO 37 919 725, právne zastúpeného advokátom: JUDr. Ján Legerský, so sídlom Trenčín, Nám. sv. Anny 15/25, proti žalovaným: 1. RNDr. E. C., bytom A., I. XXX/XX, zastúpenej advokátkou: JUDr. Tatiana Polková, so sídlom Žilina, Na Priekope 174/13, 2. Mesto Senica, Senica, Štefánikova 1408/56, IČO 00 309 974, o ochranu dobrej povesti právnickej osoby a iné, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Senica, zo dňa 25.11.2015 č. k. 6C/83/2014-332, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo veci samej a v časti o náhrade trov konania žalovaného 2. potvrdzuje a v časti o náhrade trov konania žalovanej 1. ruší a vec mu v zrušenom rozsahu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

II. Žalovanému 2. priznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom prvoinštančný súd opätovne (rovnako ako jemu predchádzajúcim a tunajším súdom zrušeným rozsudkom z 2. decembra 2013) žalobu žalobcu zamietol a žalobcu zaviazal k povinnosti zaplatiť žalovanej 1. náhradu trov konania vo výške 3.180,13 Eur a to do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku právnej zástupkyňi tejto žalovanej a žalovanému 2. náhradu trov konania nepriznal.

2. Rozhodnutie súd prvej inštancie odôvodnil právne citáciou ustanovení § 19b ods. 2, 3 Občianskeho zákonníka, § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku a vecne tým, že z výsledkov vykonaného ako aj doplneného dokazovania a zisteného skutkového stavu vyvodil ten právny záver, že žaloba nebola podaná dôvodne. V konaní mal súd nepochybne preukázané, že žalovaná 1. článkom v mesačníku Naša Senica 7/2009, ktorého vydavateľom je žalovaný 2., len využila svoje ústavné právo na slobodu prejavu, keď v článku vyjadrila svoj názor a osobnú skúsenosť s vykonávaním zbierky žalobcu v meste Senica. Žalobca sa cítil týmto článkom dotknutý, a preto uverejnil svoju reakciu v tom istom mesačníku v č. 8/2009. Žalobou sa domáhal jednak morálnej satisfakcie vo forme ospravedlnenia ako aj nemajetkovej ujmy v peniazoch. Článok žalovanej 1. však súd posúdil ako článok obsahujúci určitú kritiku na prácu aktivistov žalobcu, príp. žalobcu, nie však v rozsahu, ktorý by súd mohol posúdiť ako neoprávnený zásah do dobrej povesti právnickej osoby v zmysle § 19b Občianskeho zákonníka. Kritiku konania fyzickej osoby opierajúcu sa o okolnosti, o ktorých je oznamovaný pravdivý údaj, nemožno spravidla považovať za odporujúcu ustanoveniu § 11 Občianskeho zákonníka, a to aj keď bolo v kritike použité v zodpovedajúcej miere ironizovanie, odsudzovanie a zavrhovanie kritizovaného

konania fyzickej osoby (komentár k § 11 Občianskeho zákonníka, ktorý treba použiť analogicky aj na ochranu povesti právnickej osoby). To že žalovaná 1. písala o skutočnostiach, vychádzajúcich z jej vlastných skúseností a zisťovaní, a že uvedené skutočnosti možno považovať za pravdivé, bolo podporené doplneným dokazovaním svedeckými výpoveďami, najmä RNDr. W. a MUDr. Y., ktorých možno považovať za vierohodných svedkoch, nakoľko k účastníkom konania nie sú v žiadnom vzťahu. Najmä svedkyňa RNDr. W. podporila tvrdenia žalovanej v 1., keď videla opakovane vyberať aktivistov na detskú onkológiu. Obdobne vypovedal aj MUDr. Y., ktorý sa zaujímal, pre ktorú organizáciu vyberajú príspevky a tiež vypovedal, že mu aktivistky žiadne pohľadnice neponúkali. Výpoveďou svedkyne I. súd v predmetnej veci nemal preukázané žiadne relevantné skutočnosti, nakoľko sama uviedla, že sa pohybuje po meste väčšinou autom a po záverečných hodinách. Tiež jej vyjadrenie, že žalovaná 1. robí neuvážené konania, poškodzuje občianske združenia, súd považuje za irelevantné, nakoľko to nebolo ďalej konkretizované a ničím podložené. Tiež nemožno pri hodnotení výpovede svedkyne opomenúť určitú osobnú zainteresovanosť, nakoľko bola zamestnankyňou osvetového strediska, ktorého je riaditeľkou žalovaná 1. Výpoveďami ostatných svedkýň B. A., B. Q., K. C. a T. C., mal súd v podstate preukázané, že žalobca v niektorých prípadoch vykonával zbierku riadne, a to predajom pohľadníc ako aj uvedením skutočného účelu výberu príspevkov, a to pomoc onkologicky chorým pacientom. Výpoveď svedkyne C. súd považoval za nie príliš vierohodnú, nakoľko vo svojej výpovedi uvádzala, že ich urážala aj pani, čo článok napísala, teda mala ju urážať aj žalovaná 1. Keď sa jej ale na konci výsluchu priamo žalovaná 1. spýtala, či ju skutočne osočovala, zostala svedkyňa zmätená a vzápätí vyhlásila, že sa necíti dobre, čo vyplýva aj zo zápisnice z výsluchu. Svedkyne sa tiež vyjadrovali, že ich ľudia osočovali tak v meste Senica, ako aj v meste Myjava, pretože ohľadom mesta Myjava nijakým iným spôsobom nezareagovali, a to ani jedna z týchto štyroch svedkýň. Tu nemožno vylúčiť vplyv na mienku obyvateľov aj uverejnených článkov v denníku SME, ktoré sú súčasťou spisu, nakoľko mesačník Naša Senica v meste Myjava nevychádza. Z opísaného stavu veci možno zhrnúť, že žalovaná 1. v uverejnenom spornom článku využila svoje ústavné právo, a to slobodu prejavu, keď v článku uviedla pravdivé skutočnosti, o ktorých sa dozvedela, ako aj svoj vlastný názor na ne. Uvedené konanie žalobca posúdil ako zásah do povesti právnickej osoby, avšak takúto mieru kritiky bol povinný zniesť, prípadne z nej vyvodit' dôsledky, ako napr. riadne poučenie všetkých aktivistiek akým spôsobom treba zbierku vykonávať. Zásah do povesti právnickej osoby - žalobcu žalovanou 1. uverejnením článku v mesačníku žalovaného 2., tak súd nemohol považovať za neoprávnený. Navyše bola žalobcovi umožnená reakcia na článok žalovanej 1., čo súd naďalej považoval za dostatočnú satisfakciu. Súd teda žalobu ako nedôvodnú opätovne zamietol.

3. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku a úspešnej žalovanej 1. Priznal náhradu trov konania pozostávajúcich z trov právneho zastúpenia v celkovej výške 3.180,13 Eur. Náhradu trov konania žalovanému 2. súd nepriznal, nakoľko ich nežiadal.

4. Proti tomuto rozsudku súdu prvej inštancie podal žalobca prostredníctvom právneho zastúpenia odvolanie, ktorým žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalovaného 2. (zrejme žalovanú 1. ? - poznámka odvolacieho súdu) zaviazhe k povinnosti uverejniť v lehote 60 dní od právoplatnosti rozsudku v informačnom mesačníku Mesta Senica s názvom „Naša Senica“ nasledovnú správu znenia: „Článkom autorky RNDr. E. C. uverejneným v informačnom mesačníku Naša Senica č. 8 vydanom v auguste 2009 pod názvom Nie na detskú onkológiu!, v ktorom bolo uvedené, že v ostatnom čase možno vidieť pred obchodným domom Cieľ alebo pred poštou dvojice ľudí s pokladničkami, ktorí oslovujú okoloidúcich, aby prispeli na detskú onkológiu, že ich tvrdenie je zavádzajúce, lebo detská onkológia v detskej fakultnej nemocnici v Bratislave od tejto organizácie - Slovenskej ľudovej pomoci nedostala nikdy žiadne peniaze, že zneužívajú tak súcitenie obyvateľov, že táto organizácia, o ktorej sa nikde nič nedozviete, tak moderným žobraním vyberá peniaze na niečo, čo nezverejňuje a z čoho sa nikomu nezodpovedá a že dobre zvažujte, komu prispievate, došlo k neoprávnenému zásahu do dobrej povesti právnickej osoby občianskeho združenia Slovenská ľudová pomoc o.z. so sídlom Partizánske, ul. Gen. Svobodu č 1069/4, zverejnením nepravdivých informácií o tejto právnickej osobe, za čo sa autorka článku občianskemu združeniu Slovenská ľudová pomoc o.z. týmto ospravedlňuje.“ a žalovaného 2. zaviazhe k povinnosti uverejnenie tejto správy žalovanou 1. strpieť a zároveň žalovanú 1. zaviazhe k povinnosti zaplatiť mu ako žalobcovi titulom nemajetkovej ujmy v peniazoch sumu 10.000,- Eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku a náhradu trov konania vo výške ustálenej odvolacím súdom vrátane trov odvolacieho a dovolacieho konania do troch dní k rukám jeho právneho zástupcu. Odvolateľ prvoinštančný rozsudok považuje za nesprávny, založený na nesprávnych skutkových zisteniach a na nesprávnom právnom posúdení, čím sú dané dôvody odvolania podľa § 205 ods. 2 písm. d) a f) Občianskeho súdneho poriadku. Podanou žalobou sa domáha na

základe ustanovení § 19b ods. 2 a 3 Občianskeho zákonníka ochrany svojej dobrej povesti z dôvodu, že článkom, ktorého autorom je žalovaná 1., a ktorý bol uverejnený v informačnom mesačníku mesta Senica, došlo k neoprávnenému zásahu, keďže skutočnosti v ňom uvedené sú nepravdivé a objektívne spôsobilé privodiť mu ujmu na dobrej povesti. Keďže ide o ochranu dobrej povesti právnickej osoby, treba na posúdenie dôvodnosti žaloby primerane aplikovať kritériá a predpoklady pre poskytnutie ochrany chráneným záujmom fyzickej osoby, obsiahnuté v ustanoveniach § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti. Bolo potrebné pre správne a objektívne rozhodnutie o uplatnenom nároku posúdiť, či sú splnené základné predpoklady úspešného uplatnenia práva na ochranu osobnosti. Vychádzajúc zo základných kritérií pre posúdenie dôvodnosti uplatneného nároku bolo potrebné, aby súd na prvom mieste vyriešil otázku, či zverejnením článku nedošlo k neoprávnenému zásahu, teda či skutočnosti uvedené v tomto článku boli pravdivé alebo nie a zároveň či neobsahovali neprímerané a neprípustné hodnotiace úsudky o jeho osobe a v nadväznosti na to, ak pravdivosť skutočností uvedených v tomto článku nebola preukázaná, a preto by bolo tento článok potrebné považovať za neoprávnený zásah do jeho dobrej povesti, aby vyriešil otázku, či tento zásah bol objektívne spôsobilý narušiť alebo ohroziť jeho chránené práva (teda právo na ochranu dobrej povesti právnickej osoby). Teda prvoinštančný súd namiesto skúmania a dokazovania zásadnej otázky pravdivosti, či nepravdivosti zverejnených tvrdení o jeho osobe v uvedenom článku len konštatoval, že žalovaná 1 využila svoje ústavné právo na slobodu prejavu a vyjadrila svoj názor a osobnú skúsenosť s vykonaním jeho zbierky v meste Senica a že takýto článok obsahoval určitú kritiku na jeho prácu, avšak nie v takom rozsahu, ktorý by bolo možné posúdiť ako neoprávnený zásah do jeho dobrej povesti ako právnickej osoby. Podľa neho však jednoznačne v posudzovanom článku nešlo o hodnotiace úsudky, ale o skutkové tvrdenia, ktorých pravdivosť vôbec nebola preukázaná a ktoré boli vo vzťahu k nemu spôsobilé objektívne privodiť mu ujmu na jeho dobrej povesti. V konaní v rámci doplneného dokazovania po zrušení pôvodného rozsudku súdu prvej inštancie v tejto veci preukázal početnými listinnými dôkazmi, že všetky vyzbierané peňažné prostriedky boli použité na detskú onkológiu a prvoinštančný súd k takýmto listinným dôkazom vôbec dostatočne neprihliadol a napokon ani dokazovanie takýmito listinami nevykonal postupom v súlade s § 129 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, čím mu odňal možnosť konať pred súdom. Od začiatku tvrdil, že jeho aktivisti zabezpečujúci zbierky nikdy nevyzývali ľudí, aby prispievali na onkologické oddelenia nemocníc, ale aby prispeli na detskú onkológiu a v nadväznosti na to tvrdil, že všetky príspevky vyzbierané od ľudí boli na detskú onkológiu aj použité. Pod detskou onkológiou treba podľa neho v prvom rade rozumieť detského onkologického pacienta a jeho ochorenie touto ťažkou chorobou. Sám je presvedčený, v konaní dostatočne preukázal, že tvrdenia o ňom v článku sú celkom nepravdivé a teda predstavujú neoprávnený zásah do jeho práv chránených v zmysle ním uvedených zákonných ustanovení. Naproti tomu žalovaná 1 v priebehu celého doterajšieho konania žiadnym spôsobom pravdivosť skutočností zverejnených o jeho osobe v posudzovanom článku nepreukázala a skutočnosť, že v denníku SME boli uverejnené články, ktorých možný vplyv na mienku obyvateľov nemožno vylúčiť, nemá na posúdenie zodpovednosti žalovanej 1 za neoprávnený zásah do jeho dobrej povesti ako právnickej osoby žiaden vplyv a je navyše len v rovine úvahy súdu prvej inštancie obsiahnutej v odôvodnení jeho rozhodnutia, ktorá nie je podložená žiadnymi konkrétnymi skutkovými zisteniami. Odvolateľ tiež uvádza, že Ústavou zaručená sloboda prejavu neoprávňuje ešte žalovanú 1 na zverejňovanie nepravdivých údajov o jeho osobe a pokiaľ tak aj žalovaná 1 urobila, tak je povinná niesť následky takéhoto konania. Pri strete práva na slobodu prejavu a práva na informácie a ich šírenie v zmysle čl. 26 Ústavy Slovenskej republiky s právom na ochranu osobnosti a súkromného života v zmysle čl. 19 Ústavy Slovenskej republiky, teda základných práv stojacich na rovnakej úrovni, je vždy vecou súdu, aby s prihliadnutím k okolnostiam každého prípadu zvažil, či jednému právu nebola bezdôvodne daná prednosť pred právom druhým, pričom v tomto smere je významné, aby celkové vyznenie určitej informácie zodpovedalo pravde. Sám je presvedčený, že ak by súd prvej inštancie pri hodnotení všetkých skutkových zistení, ktoré z vykonaného dokazovania vyplynuli vrátane tých, ktoré vyplynuli z listinných dôkazov o použití výnosu zbierok ním predložených, v ich vzájomnej súvislosti by správne postupoval, nemohol by dospieť k záveru o nedôvodnosti podanej žaloby. Napokon aj pri posúdení informácií zverejnených o jeho osobe v uvedenom článku ako hodnotiacich úsudkov by sa tieto vymykali z rámca vecnej kritiky, keďže by sa opierali o nepravdivé údaje, aj v takomto by tak predstavovali neoprávnený zásah do jeho dobrej povesti. Pokiaľ ide o napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v časti o náhrade trov konania žalovanej 1, kde bol zaviazaný k povinnosti zaplatiť jej náhradu trov konania vo výške 3.180,13 Eur, tak v tejto časti je rozsudok nielen celkom nesprávny, ale aj zjavne nezákonný. Je zrejmé, že prisúdená náhrada trov konania predstavuje trovy právneho zastúpenia žalovanej 1 a rozhodujúca časť týchto trov právneho zastúpenia pozostáva z odmeny advokáta za príslušné úkony právnej služby, ktoré boli pri zastupovaní žalovanej 1 vykonané jej právnou zástupkyňou. Konanie v tejto veci sa začalo na podklade žaloby

podanej na súde prvej inštancie dňa 26.10.2010. Z § 10 ods. 8 vyhl. č. 655/2004 Z.z. účinnej od 1.6.2009 vyplýva, že vo veciach ochrany osobnosti podľa Občianskeho zákonníka, vo veciach ochrany podľa predpisov o masovokomunikačných prostriedkoch, vo veciach ochrany osobných údajov, alebo vo veciach týkajúcich sa práva duševného vlastníctva je tarifnou hodnotou 1.000,- Eur, ak by sa nežiadala náhrada nemajetkovej ujmy a 2.000,- Eur, ak sa žiada náhrada nemajetkovej ujmy. Je nepochybné, že konanie o nároku na ochranu dobrej povesti právnickej osoby v zmysle § 19b ods. 2 a 3 Občianskeho zákonníka je konaním vo veciach ochrany osobnosti podľa Občianskeho zákonníka, čo napokon súd prvej inštancie aj v odôvodnení svojho rozsudku vo veci samej konštatoval. Potom vôbec mu nie je zrejmé, na základe čoho súd prvej inštancie pri rozhodovaní o výške náhrady trov konania prisúdenej žalovanej 1 aplikoval ust. § 10 ods. 1, § 11 ods. 1 písm. a) a tiež § 13 ods. 3 vyhl. č. 655/2004 Z.z., ktorých použitie je v takomto konaní s ohľadom na úpravu obsiahnutú v § 10 ods. 8 tejto vyhlášky úplne vylúčené. V dôsledku takéhoto nesprávneho postupu potom súd prisúdil žalovanej 1 náhradu trov konania v celkom nesprávnej a neprimeranej výške. Touto cestou preto navrhuje, aby odvolací súd po preskúmaní veci napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmenil i v časti náhrady trov konania, ktorú prizná v zmysle jej vyčíslenia práve jemu a to v celkovej sume 1.552,14 Eur.

5. K odvolaniu žalobcu sa prostredníctvom právneho zastúpenia vyjadrila len žalovaná 1., ktorá uviedla, že rozhodnutie súdu prvej inštancie považuje za vecne správne. Poukázala na to, že súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí zákonom predpísaným spôsobom vyhodnotil skutkový stav a zaujal zákonom zodpovedajúce právne stanovisko. Presvedčivo vyriešil základnú otázku civilného sporu tak, že realizáciou Ústavou priznaného práva na slobodu prejavu nezasiahla ani nemohla neoprávnene zasiahnuť do dobrej povesti žalobcu. Dôvody rozhodnutia sú úplné a správne. Po citácii čl. 26 ods. 1, 2 Ústavy Slovenskej republiky zdôraznila, že obmedziť základné práva a slobody v zmysle čl. 13 ods. 2 Ústavy možno iba na základe podmienok ustanovených Ústavou. Tieto podmienky, resp. dôvody môžu byť buď všeobecné, ktoré sa vzťahujú na obmedzenie všetkých základných práv a slobôd alebo osobitné, ktoré sa vzťahujú len na jednotlivé základné práva a slobody. Následne žalovaná 1 po citácii čl. 26 ods. 4 Ústavy SR zdôraznila, že je nevyhnutné, aby obmedzenie práva na slobodu prejavu obstálo z hľadiska princípu proporcionality. Princíp proporcionality predstavuje jednak metodologický koncept na posúdenie v kolízii stojacich ústavne chránených hodnôt, nemožno mu ale odoprieť ani hmotnoprávny význam. V uvedenom princípe je totiž obsiahnutý aj príkaz na minimalizáciu zásahu do základného práva, a to s ohľadom na cieľ, ktorý toto obmedzenie sleduje. Uvedený princíp je neoddeliteľnou súčasťou princípu právneho štátu v zmysle čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Právo na slobodu prejavu predstavuje ústavnú záruku na existenciu slobodnej tvorby a výmenu názorov, ideí, poznatkov, či informácií bez ohľadu na ich význam, účelnosť, či obsah. Nemožno pritom opomenúť ani ďalší aspekt, ktorým je práve verejný záujem na verejnej kontrole a transparentnosti nakladania s prostriedkami, ktoré občania s humanitárnych dôvodov len zverujú žalobcovi. Je úplne zjavné, že transparentnosť nakladania žalobcu so zverenými finančnými prostriedkami je viac ako sporná. Dary, ktoré odovzdáva verejnosť žalobcovi patria osobám so zdravotným postihom a nie žalobcovi a tento má vo vzťahu k verejnosti konkrétnym osobám povinnosť reagovať vysvetľujúcim spôsobom a nie útočným až neslušným článkom vo forme odpovede na kritiku žalobcu na súde. Ak na kritiku odpovedá útokom, zrejme má čo skrývať. Sankcionovať fyzickú osobu za využitie jej ústavou priznaného práva je z ústavného hľadiska neudržateľné. Súd prvej inštancie našiel spravodlivú rovnováhu pri kolízii priznaných práv a v súlade s kritikou právneho a demokratického štátu dal prednosť základnému právu - právo na slobodu prejavu. Odvolacia námietka vo vzťahu k trovám konania nemá žiadne racionálne dôvody a rozhodnutie o trovách konania považuje za vecne správne, zároveň navrhuje odvolaciemu súdu, aby napadnutý rozsudok potvrdil a priznal jej trovy odvolacieho konania vo výške 297,61 Eur.

6. K doručenému vyjadreniu žalovanej 1. k odvolaniu žalobcu zaujal písomné stanovisko len žalovaný 2., ktorý sa s týmto vyjadrením plne stotožnil a uviedol, že napadnutý rozsudok považuje za správny, pretože súd náležite zistil skutkový stav a tento aj správne právne posúdil.

7. Skôr ako odvolací súd pristúpi k preskúmaniu napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie považuje za vhodné zhrnúť nasledovné. Napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie je už druhé v poradí, keď ostatným rozhodnutím súd prvej inštancie žalobu žalobcu rovnako zamietol, ktoré zamietajúce rozhodnutie zo dňa 2.12.2013, č.k. 3C/110/2010-118 na odvolanie žalobcu Krajský súd v Trnave rozsudkom zo dňa 6.12.2011, č.k. 9 Co/47/2011-156 potvrdil, ktoré rozhodnutie však bolo, na základe dovolania podaného žalobcom, Najvyšším súdom SR uznesením zo dňa 30.4.2013, č.k. 2Cdo/80/2012-180 zrušené a vec bola Krajskému súdu v Trnave vrátená na ďalšie konanie. Krajský

súd v Trnave potom rozhodnutím druhým v porade napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zo dňa 2.12.2010 uznesením zo dňa 25.3.2014, č.k. 9Co/221/2013-189 teraz zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, z dôvodu že súd prvej inštancie sa vo svojom rozhodnutí nevysporiadal s tým, z akého dôvodu nepripustil návrhy na doplnenie dokazovania, ktoré predniesli žalobca, ako aj žalovaná 1., tu potom i s odkazom na uvedené zrušujúce uznesenie Najvyššieho súdu SR. Po vrátení veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie súd o veci rozhodol znovu napadnutým rozsudkom.

8. Dňa 1. júla 2016 nadobudol účinnosť Civilný sporový poriadok (zákon č. 160/2015 Z. z., ďalej CSP), ktorý nahradil a zrušil do 30.6.2016 účinný zák. č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej OSP). Odvolací súd pristupujúci k rozhodovaniu v tejto veci po 1. júli 2016, postupoval na základe prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 CSP (podľa ktorého, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti) už podľa CSP. Keďže ale odvolanie bolo podané ešte pred 1. júlom 2016, podmienky jeho podania bolo nutné posúdiť podľa právneho stavu existujúceho v čase podania odvolania, teda podľa príslušných ustanovení OSP. Dôvodom pre takýto postup je nevyhnutnosť rešpektovania základných princípov CSP o spravodlivosti ochrany porušených práv a právom chránených záujmov tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty, vrátane naplnenia legitímnych očakávaní strán odvolacieho konania, ktoré začalo, avšak neskončilo, za účinnosti skoršej úpravy procesného práva (čl. 2 ods. 1 a 2 CSP), ako aj potreba ústavne konformného i eurokonformného výkladu noriem vnútroštátneho práva (čl. 3 ods. 1 CSP).

9. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 ods. 1 OSP, aktuálne § 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 201 OSP, akt. § 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie v čase jeho podania pripúšťal (§ 201 a 202 OSP, akt. § 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 205 ods. 1 OSP, akt. § 127 a § 365 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 205 ods. 2 písm. d) a f) OSP, ktoré má ekvivalent v § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom odvolania (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offo na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré nezistil (§ 380 ods. 2 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na verejnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 CSP), a dospel k právnomu záveru, že odvolaniu vo veci samej nie je možné priznať úspech, keďže napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je vo výroku o veci samej vecne správny, v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre jeho potvrdenie v tejto výrokovej časti v zmysle § 387 ods. 1 a 2 CSP.

10. Vzhľadom na rozsah a dôvody odvolania žalobcu je predmetom odvolacieho konania posúdiť, či súd prvej inštancie skutkovo a právne správne posúdil nedôvodnosť nároku žalobcu na ochranu dobrej povesti.

11. Podľa § 19b ods. 2, 3 Občianskeho zákonníka, súdom prvej inštancie aplikovaného na danú právnu vec, pri neoprávnenom použití názvu právnickej osoby sa možno domáhať na súde, aby sa neoprávnený užívateľ zdržal jeho užívania a odstránil závadný stav; možno sa tiež domáhať primeraného zadosťučinenia, ktoré sa môže požadovať aj v peniazoch. (ods. 2) Odsek 2 platí primerane aj pre neoprávnený zásah do dobrej povesti právnickej osoby. (ods. 3)

12. Neoprávneným zásahom do práva na ochranu dobrej povesti právnickej osoby je v zásadne každej nepravdivé tvrdenie alebo obvinenie, ktoré zasahuje jej dobrú povesť. V súlade so všeobecne uznávanou prezumpciou poctivosti jednanja subjektov práva sa predpokladá, že právnická osoba má dobrú povesť do tej doby, dokiaľ nie je vykonaný úspešne dôkaz opaku. Z toho možno usudzovať, že obdobne je hodnotená aj neoprávnenosť zásahu do dobrej povesti právnickej osoby. Dobrú povesť má právnická osoba od svojho vzniku po celý čas trvania jej existencie. Má osobnú povahu, sleduje osud právnickej osoby a prechádza s podstatou právnickej osoby na právneho nástupcu (porovnaj napr. Kolektív: Komentár Občianskemu zákonníku, KWK-Komentáre Wolters Kluwer ČR, a.s., 2009).

13. Do dobrej povesti právnickej osoby možno zasiahnuť skutkovými tvrdeniami, ktoré sú nepravdivé, ako aj neprimeranými hodnotiacimi úsudkami. Takéto tvrdenia a hodnotiace úsudky však musia mať

difamačný charakter. Musia byť objektívne spôsobilé zasiahnuť do dobrej povesti právnickej osoby. Zásahom pritom môže byť aj kritika, ak táto presiahla rámec oprávnenej kritiky (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 23. 9. 2009, sp. zn. 4 Cdo 212/2007). Hlavnou príčinou, ktorá by vylučovala neoprávnenosť zásahov do dobrej povesti právnickej osoby, by bola skutočnosť, že by šlo o difamujúce tvrdenia či úsudky, ktoré sa zakladajú na pravde. Hovoríme o tzv. dôkaze pravdy, avšak ako v prípade vyvrátenia dobrej povesti, aj v tomto prípade leží dôkazné bremeno na strane ohroziteľa, príp. porušiteľa dobrej povesti právnickej osoby. Ďalej je potrebné skúmať, či vôbec existuje príčinná súvislosť medzi takýmto zásahom a jeho neoprávnenosťou. Bremeno dôkaznej povinnosti však už v tomto prípade spočíva na danej právnickej osobe.

14. V súvislosti s uvedeným je potrebné zdôrazniť, že v danom prípade dochádza k stretu práva na ochranu dobrej povesti a slobody prejavu, predstavujúcej v demokratických spoločnostiach nemenej významný inštitút. Sloboda prejavu sa totiž vzťahuje nielen na informácie alebo myšlienky priaznivo prijímané, či považované za neškodné alebo za bezvýznamné, ale aj na tie, ktoré zraňujú, šokujú alebo znepokojujú a aj nadnesené a zveličujúce názory a že fyzické i právnické osoby majú v rámci slobody prejavu právo verejne (teda aj tlačou) vyslovovať svoje názory (Uznesenie Najvyššieho súdu SR z 23. 9. 2009, sp. zn. 4 Cdo 212/2007). Inými slovami, je potrebné skúmať a brať do úvahy i intenzitu neoprávneného zásahu.

15. V danom prípade bolo potom vecou súdu, aby na základe konkrétnych okolností prípadu zvažili, či sporný článok žalovanej 1., uverejnený v mesačníku žalovaného 2., dosahuje takú intenzitu, že skutočne zasiahol do práva na ochranu dobrej povesti žalobcu, alebo či bol situácií, resp. daným okolnostiam primeraný. Pri skúmaní tejto otázky je v prvom rade potrebné rozlíšiť, či obsah článku predstavoval skutkové tvrdenia, alebo hodnotiace úsudky, pretože podmienky kladené na prípustnosť každej z týchto kategórií sa líšia.

Skutkové tvrdenie sa opiera o fakt, objektívne existujúce realitu, ktorá je zistiteľná pomocou dokazovania, pravdivosť tvrdení je teda overiteľná. V zásade platí, že pravdivá informácia nezasahuje do posudzovaného práva právnickej osoby, pokiaľ tento údaj nie je napr. podaný tak, že skresľuje skutočnosť. Hodnotiaci úsudok naopak vyjadruje subjektívny názor svojho autora, ktorý k danému faktu zaujíma určitý postoj tak, že ho hodnotí z hľadiska správnosti a prijateľnosti, a to základe vlastných (subjektívnych) kritérií. Hodnotiaci úsudok preto nemožno akokoľvek dokazovať, je však potrebné skúmať, či sa zakladá na pravdivej informácii, či forma jeho verejnej prezentácie je primeraná a či zásah do práv právnickej osoby je nevyhnutným sprievodným javom výkonu kritiky, tzn. či primárnym cieľom kritiky nie je hanobenie danej osoby.

16. Odvolací súd zdôrazňuje, že právo podľa čl. 17 Listiny základných práv a slobôd (právo na slobodu prejavu) je zásadne rovné základnému právu podľa čl. 10 Listiny (tu právo na ochranu dobrej povesti), pričom je skutočne potrebné dbať na to, aby s prihliadnutím na okolnosti daného prípadu nebola jednému z týchto práv bezdôvodne daná prednosť pred právom druhým. V konkrétnom prípade je preto vždy nevyhnutné skúmať mieru (intenzitu) údajného porušenia práva na dobrú povest' právnickej osoby, a to práve v kontexte so slobodou prejavu, resp. s právom kritiky a s právom na informácie a so zreteľom na požiadavku proporcionality uplatňovania týchto práv (a ich ochrany). Zároveň je nutné, aby príslušný zásah bezprostredne súvisel s porušením chráneného základného práva, t.j. aby tu existovala príčinná súvislosť medzi nimi.

17. Aplikovaním uvádzaného na posudzovaný prípad uplatneného nároku žalobcu podľa ust. § 19b ods. 3 Občianskeho zákonníka odvolací súd konštatuje, že z priebehu konania vyplýva, že sporné výroky žalovanej 1. boli súčasťou článku uverejnenom v informačnom mesačníku žalovaného 2., ktorého predmetom bola téma týkajúca sa výkonu verejnej zbierky žalobcu, ktorej účelom malo byť podľa jej povolenia Ministerstvom vnútra SR sociálna pomoc a výnos z nej mal byť podľa povolenia použitý na pomoc osobám postihnutým onkologickými chorobami. Z ich obsahu (prezentované už v opisnej časti odvolania žalobcu proti rozsudku súdu prvej inštancie - ods. 4) vyplýva, že obsahujú ako skutkové tvrdenia, tak i hodnotiaci úsudok žalovanej 1. týkajúce sa otázky realizácie verejnej zbierky žalobcu v meste Senica.

18. Podľa odvolacieho súdu, vychádzajúc z výsledkov vykonaného dokazovania vo veci, skutočnosťou je pravdivé skutkové tvrdenie žalovanej 1. v danom článku, že „v ostatnom čase možno vidieť pred obchodným domom Cieľ alebo pred poštou dvojice ľudí s pokladničkami, ktorí oslovujú okoloidúcich,

aby prispeli na detskú onkológiu“, a že „detská onkológia v detskej fakultnej nemocnici v Bratislave od tejto organizácie - Slovenskej ľudovej pomoci nedostala nikdy žiadne peniaze“, pričom žalovaná 1. vyvodzovala neoprávnenosť takéhoto postupu.

19. Tu je nutné najskôr ustáliť význam pojmu, či slovného spojenia „detská onkológia“, nesporne používaného žalobcom pri vykonávaní zbierky - „na detskú onkológiu“ (žalobca to v konaní nepoprel). Onkológia je náuka o nádoroch, oblasť medicíny zaoberajúca sa prevenciou, diagnostikovaním a liečbou nádorových ochorení (Slovník odborných pojmov, Kvizy.eu). Detská onkológia je medicínsky odbor odčlenený od všeobecnej a dospeljej onkológie, ktorý sa špecializuje na epidemiológiu, diagnostiku, liečbu a sledovanie nádorov u detí (článok Z. K. uverejnený v časopise Onkológia č. 1/2007). Verejná zbierka vykonávaná žalobcom, bola podľa rozhodnutia Ministerstva vnútra SR č. SVS-233004-2008/09301 zo dňa 21.10.2008 (č.l. 13 spisu) povolená za účelom sociálnej pomoci a výnos z nej mal byť podľa povolenia použitý na pomoc osobám postihnutým onkologickými chorobami. Žalobca pritom vykonával verejnú zbierku s jej výlučnou prezentáciou ako zbierky „na detskú onkológiu“, teda na podporu medicínskeho odboru zaoberajúceho sa epidemiológiou, diagnostikou, liečbou a sledovaním nádorov u detí. Na takýto účel potom občania, ktorý sa zapojili do zbierky mali zrejme v úmysle prispieť, resp. darovať finančné prostriedky. Žalobca ale v skutočnosti použil výnosy zbierky v zmysle účelu jej zákonného povolenia, teda na podporu osobám postihnutým onkologickými chorobami, čo v konaní i preukázal. Jednoznačne však výnosy zo zbierky nešli na podporu detskej onkológie ako medicínskeho odboru, ako zbierku žalobca pri jej vykonávaní prezentoval.

20. Z uvedeného je potom nesporné, že pokiaľ žalovaná vo svojom článku zverejnenom v mesačníku žalovaného 2. tvrdila, že „v ostatnom čase možno vidieť pred obchodným domom Cieľ alebo pred poštou dvojice ľudí s pokladničkami, ktorí oslovujú okoloidúcich, aby prispeli na detskú onkológiu“, pričom zbierka vykonávaná žalobcom nebola na detskú onkológiu - „Nie na detskú onkológiu“- názov článku, a že „detská onkológia v Detskej fakultnej nemocnici v Bratislave od tejto organizácie - Slovenskej ľudovej pomoci nedostala nikdy žiadne peniaze“, takéto jej skutkové tvrdenia podľa výsledkov dokazovania neboli nepravdivé. Žalovanej 1. skutočne nemožno uprieť dôvodné pochybnosti o žalobcom vykonávanej verejnej zbierky, keď jej preverenie, či výťažok zo zbierky poputoval i do Detskej fakultnej nemocnici v Bratislave, ktorá sa zaoberá i medicínskym odborom detská onkológia, bolo negatívne. Navyše na vec treba prihliadať i z hľadiska toho, ako by posudzovala pojem detská onkológia osoba na úrovni priemernej schopnosti vnímania, ktorý pojem je iný ako pojem detský onkologický pacient, pričom žalobca vyberal finančnú pomoc pre konkrétnych pacientov s kritériom, že musia byť maloletý a onkologický chorí, žalobca nevyberal a ani nechcel peniaze na podporu, resp. rozvoj daného konkrétneho medicínskeho odboru, ako to ale ľudom prezentoval. Ak by sa i pripustila možná premisa, že pod pojmom detská onkológia, ktorý pojem je ale výlučne pojmom označujúcim konkrétny medicínsky odbor, je možné z veľmi širokého hľadiska subsumovať i poskytnutie finančnej pomoci priamo detským onkologickým pacientom na ich osobné výdavky, ktoré im vznikajú v súvislosti s ich konkrétnym onkologickým ochorením, i tak následná súkromná úvaha žalovanej 1. prenesená do jej článku v podobe nasledovného úsudku: „zneužívajú tak súcitenie obyvateľov, že táto organizácia, o ktorej sa nikde nič nedozviete, tak moderným žobraním vyberá peniaze na niečo, čo nezverejňuje a z čoho sa nikomu nezodpovedá a že dobre zvažujte, komu prispievate“, je subjektívne pre žalovanú správna, pričom ju nemožno vnímať za neprimeranú, keďže nadväzuje na jej pravdivé skutkové tvrdenia, navyše i sama bola v rozhodnom období matkou onkologicky chorého dieťaťa, čím sa jej vec osobne dotýkala, preto je i logické, že ju daná vec zaujala, a nakoľko žalobca skutočne nevykonával zbierku na ním prezentovaný účel (na detskú onkológiu), potom žalovaná 1. skutočne mohla mať pocit, že je oklamaná, s potrebou svoj úsudok zverejniť, v súlade s jej ústavným právom na slobodu prejavu.

21. Z uvedených dôvodov je potom zřejmé, že rozsudok súdu prvej inštancie je z hľadiska žalobcom uplatnených odvolacích dôvodov zameraných na vyvrátenie chýbajúcich právnych predpokladov poskytnutia mu ochrany v zmysle § 19b ods. 2 a 3 Občianskeho zákonníka, konkrétne existencie neoprávnenosti zásahu do jeho dobrej povesti ako právnickej osoby v napadnutom výroku vo veci samej správny, tu potom už bez potreby zaoberania sa i ďalším predpokladom pre úspešnosť žaloby a to či takýto zásah je objektívne i spôsobilý ujmu na dobrej povesti vyvolať a tým potom i ďalšími odvolacími dôvodmi, a preto odvolací súd znovu napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo veci samej, vrátane vecne správneho, odvolaním nenapadnutého výroku o náhrade trov konania žalovaného 2., podľa § 387 ods. 1 CSP, potvrdil.

22. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania žalovaného 2. odvolací súd rozhodol podľa § 262 ods. 1 v spojení s § 396 ods. 1 CSP, pričom v odvolacom konaní úspešnému žalovanému 2. priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie osobitným uznesením po právoplatnosti tohto rozhodnutia samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

23. Pokiaľ ide o odvolanie žalobcu vo vzťahu k výroku o náhrade trov konania žalovanej 1. a jeho odvolaciu námietku žalobcu, podľa ktorej súd prvej inštancie pochybil pri ustálení výšky tarifnej odmeny za úkony právnej služby poskytnuté žalovanej 1. pri jej právnom zastúpení, z čoho potom vychádzal i pri ustálení priznanej výšky náhrady trov právneho zastúpenia žalovanej 1. ako úspešnej v konaní podľa napadnutého rozsudku, podľa ktorej potom nie je zrejmé, na základe čoho prvoinštančný súd aplikoval na vec § 10 ods. 1, § 11 ods. 1 písm. a) a tiež § 13 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z.z., ktorých použitie je v tomto konaní s ohľadom na úpravu obsiahnutú v § 10 ods. 8 tejto vyhlášky úplne vylúčené, odvolací súd poukazuje na nasledovné:

24. Súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku, v časti zdôvodňovania svojho rozhodnutia o náhrade trov konania, skutočne neuviedol a rozumne nezdôvodnil, prečo pri ustálení výšky tarifnej odmeny za poskytnuté úkony právnej služby vychádzal z viacerých úprav vzťahujúcich sa na odlišné nároky, keď v konaní bol uplatnený len jeden samostatný nárok žalobcu a to nárok vo veci ochrany dobrej povesti právnickej osoby, ktorý spadá pod nárok na ochranu osobnosti podľa Občianskeho zákonníka, pre ktorý nárok vyhláška č. 655/2004 Z.z. osobitne upravuje postup pre určenie základnej sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby (§ 10 ods. 8 cit. vyhlášky). Odvolaciemu súdu nie je zrejmé, ako súd prvej inštancie, ktorý použil pri rozhodovaní o náhrade trov právneho zastúpenia žalovanej 1. viaceré ním citované ustanovenia vyhlášky vzťahujúce sa na odlišné právne nároky, mohol vyvodiť potrebu ich aplikácie, tu i zmätočným postupom, na osobitý nárok žalobcu uplatnený v predmetnom konaní a to nárok na ochranu dobrej povesti právnickej osoby. Pokiaľ žalobca v konaní žiadal okrem ochrany i nemajetkovú ujmu v peniazoch, nejde o samostatný nárok, ale len o jednu z foriem - právnych prostriedkov ochrany tohto práva, s čím zákonodarca i počítal, čo napokon vyplýva i zo znenia ust. § 10 ods. 8 vyhlášky č. 655/2004 Z.z. (tu nejde o viaceré nároky s potrebou to zohľadniť pri určovaní výšky tarifnej odmeny).

25. Ako už odvolací súd naznačil vyššie, napadnutý rozsudok v časti o náhrade trov konania, pri ustálení výšky základnej sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby ceny, súd riadne neodôvodnil, čím potom jeho rozhodnutie o výške priznanej náhrady trov právneho zastúpenia žalovanej 1. ako úspešnej procesnej strane, vyznieva značne arbitrárne.

26. Podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

27. Podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

28. Podľa judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky ak súd koná vo veci uplatnenia práva osoby určenej v čl. 46 ods. 1 ústavy inak ako v rozsahu a spôsobom predpísaným zákonom, porušuje ústavou zaručené právo na súdnu ochranu (I. ÚS 4/1994).

29. Vady konania vymedzené v § 389 ods. 1 písm. a) až d) CSP sú porušením základného práva strany sporu (účastníka súdneho konania) na spravodlivý proces, toto právo zaručujú v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky okrem zákonov aj cit. čl. 46 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. Ruiz Torija c/a Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A), Komisie (napr. stanovisko vo veci E.R.T. c/a Španielsko z roku 1993, sťažnosť č. 18390/91) a Ústavného súdu Slovenskej republiky (nález sp. zn. I. ÚS 226/03), treba za porušenie práva na spravodlivé súdne konanie považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia.

30. Podľa § 157 ods. 2 OSP - účinného v čase vyhlásenia rozhodnutia, v odôvodnení rozsudku súd uvedie čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca

(žalovaný), prípadne iný účastník konania. Stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal, a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

31. Obdobne podľa aktuálne účinného § 220 ods. 2 CSP v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé. Podľa odseku 3, ak sa súd odkloní od ustálenej rozhodovacej praxe, odôvodnenie rozsudku obsahuje aj dôkladné odôvodnenie tohto odklonu.

32. Odôvodnenie rozsudku súdu a primerane i uznesenia (§ 234 ods. 2 CSP) musí mať náležitosti uvedené v § 157 ods. 2 OSP, resp. od 1.7.2016 v § 220 ods. 2 CSP. Súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia musí vyporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na výsledky vykonaného dokazovania a zistené rozhodujúce skutočnosti, ale tiež s poukazom na ním prijaté právne závery. V odôvodnení rozhodnutia musí súd spôsobom logicky kompaktným a bez rozporov a vnútorných protirečení vysvetliť, k akým skutkovým zisteniam dospel, ktorú právnu normu a z akých dôvodov aplikoval a ako ju interpretoval. Účelom odôvodnenia je logicky, vnútorne kompaktné a neprotirečivo vysvetliť postup súdu a dôvody jeho rozhodnutia. Ak rozhodnutie súdu neobsahuje náležitosti uvedené v § 157 ods. 2 OSP, resp. § 220 ods. 2 CSP, je nepreskúmateľné.

33. Pretože povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva strany na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktoré sa vyporiada i so špecifickými námietkami strany; porušením uvedeného práva strany a povinnosti súdu sa strane sporu (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu (v rovine polemiky i s jeho dôvodmi) v rámci využitia prípadne riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov.

34. Ak potom nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá dôvodnosť podaného odvolania podľa § 205 ods. 2 písm. a) OSP v spojení s § 221 ods. 1 písm. f) OSP, resp. § 365 ods. 1 písm. b) CSP v závislosti od miery znemožnenia stranám realizovať ich právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia.

35. Nepreskúmateľnosť, či arbitrárnosť súdneho rozhodnutia musí byť napravená, pretože bráni jeho vecnému preskúmaniu; konvalidácia tohto nedostatku súdom vyššieho stupňa neprichádza z logických a systematických dôvodov do úvahy (tiež pre zachovanie princípu dvojinstančnosti). Tomu zodpovedá aj znenie ust. § 388 CSP, ktoré odvolaciemu súdu umožňuje zmeniť rozhodnutie súdu prvej inštancie len za predpokladu, že nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie. Pokiaľ teda existujú dôvody pre zrušenie rozhodnutia, čo zároveň vylučuje, aby mohlo byť rozhodnutie potvrdené, nemožno ho ani zmeniť (viď rozhodnutie NS SR 7Cdo 157/2011).

36. Keďže v danom prípade došlo nesprávnym procesným postupom súdu prvej inštancie (neodôvodnením napadnutého rozsudku v časti rozhodnutia o náhrade trov konania v súlade so zákonnými požiadavkami) k znemožneniu stranám realizovať ich procesné právo na vysvetlenie dôvodov rozhodnutia v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, pričom s poukazom na mieru zlyhania súdu prvej inštancie, keď rozhodnutie v časti výroku o náhrade trov konania s poukazom na uvedené fakticky v relevantných záveroch nijako neodôvodnil ani právne a ani vecne, nie je možné tento nedostatok napraviť v konaní pred odvolacím súdom.

37. S poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu potom odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o náhrade trov konania žalovanej 1. s použitím ust. § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušil a podľa § 391 ods. 1 CSP vec vrátil súdu prvej inštancie v zrušenej časti na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

38. Povinnosťou súdu prvej inštancie, súc pritom viazaný vysloveným právnym názorom odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 CSP), bude postupovať v zmysle vyššie uvedených intencií. To znamená, že po opätovnom oboznámení sa s obsahom spisu a zväžení všetkých do úvahy prichádzajúcich možností, v prípade potreby i s doplnením dokazovania, znovu rozhodne o otázke náhrady trov konania žalovanej 1. novým rozhodnutím vyhotoveným s náležitým odôvodnením v súlade s ust. § 220 CSP.

39. O náhrade trov žalovanej 1. tohto odvolacieho konania, ako i konania dovolacieho, bude rozhodnuté v rozhodnutí, ktorým sa toto konanie bude končiť (§ 262 v spojení s § 396 ods. 1 a § 453 ods. 3 CSP).

40. Senát krajského súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).